

# Under Mesterens Haand.

— eller —

Agel Hedebo's Ungdomshistorie.

Fortælling af  
Chr. Lyngge.

(Fortsat.)

Men alligevel var han ved alt dette kommen ind i en Verden, der hidtil havde været ham fremmed, og ind i Fornøjelser, hvor den Gud var sluttet ude, der burde raade overalt.

Et virkeligt Driftfælgde mellem Studentens „Genboer“ ude i Verden havde han aldrig været med til og vilde det heller ikke nu. Men ved Soldat i Studenterforeningen, hvor man efter Sigende endnu drak af de Glas, hvoraf Dehleschlager og „Tjylden“ i sin Tid havde drukket, der søgte han sit sammen med de andre og sang som de andre til Hæren for Bacchus de Biser, hvis Digtere ikke altid have vejet deres Udtryk. En gemmen Maisterade havde han aldrig været med til og vilde det for enhver Pris heller ikke nu. Men et Karneval for Studenter og Kunstnere gif han gladelig med til uden sin Kærester og morede sig lystig som spanske Student.

I mange Aar havde han søgt sine Venner inden for Guds Rige; nu fik han og saa Venner helt udenfor, uden at de fik at vide, hvor han havde sit Hjerter. Ikke jaalede, at han elskede Verden eller i og for sig vilde tage Del med den i noget uføsmmeligt; men Verden ineg sig alligevel ind i hans Hjerter, uden at han saa hvor det førte hen. Han var jo Student og saa alt i Studenterlivets ideale, flatterende Vds. Han, som aldrig havde været beruget i nogen Slags Spiritus, var beruget i den Lyfte, han nød som Student. Der blev fort sagt noget dobbelt i hans Liv, saa han, om end ubevidst, var stærkt paa Vej til at tjene to Herre.

Peter Storgaard, der nu var i Ligeveagt igen og ikke tog megen Del i Studenterlivet udadtil, advarede ham Gang efter Gang og spurte ham, om han ikke saa Synden i hele dette Leven. Skont mildere i sin Dom, end han før havde været, lod han sig igen fortaale med, at den havde Venner nok aldrig rigtig set eller angret. Men Hedebo var nu ligesaa døv for alle Storgaards Formaning, som denne i sin Tid havde været blind for alle de Vdsstråler, Hedebo søgte at fæste ind i hans aandelige Mærke. Og alle de Vind, han fik fra oven, lyntes foreløbig heller ikke at ville hjælpe.

Paa det omtalte Karneval havde han mødt en fort Munk, der havde set ham lige i Ansigtet og ganske umotiveret sagt til ham: „Ja, jeg er en hellig Mand og burde egentlig ikke være her; men jeg er ude for at se, hvorledes man morer sig i Verden“. At Hedebo ikke straks kendte Guds advarende Røst i disse Ord, viste bedst, hvor langt han var henne. Men fortaalelsen af dem som først længe efter.

Da skete der noget endnu mere alvorligt, men som heller ikke foreløbig havde nogen Virkning. En Dag fik han et Brev fra Alma, hvori hun skrev:

Kære Agel!

Jeg kan ikke fortælle dig, hvor underlig jeg har det. Først har jeg gennemlevet tunge, mørke Dage, hvori jeg søgte Guds Bredde hvile over mig, og hvorunder jeg søgte mig som forladt af Gud. Det var ikke nogen enkelt Synd, der tyngede paa mig, det var Synden som saadan, der pinte min Sjæl, den Synd, der skiller Mennesket fra Gud og for evig vil udelukke ham fra Guds Rige, om den ikke angres af Mennesket og tilgives af Gud.

Jeg skrev det ikke til dig, og jeg skrev det heller ikke hjem, fordi jeg søgte, at det Serren vilde mig, var netop at saa mig til at staa paa egne Ben, at her var noget, jeg selv maatte bære, en Raskøbskamp, som jeg alene maatte kæmpe med Gud. Præsten forstod, hvad der tyngede mig, og viste mig hen til den renende Kilde; men det varede Dage og Nætter, lange, søvnløse, graadfulde Nætter, inden jeg kunde tro. Saa en Morgen kom vaagne jeg efter en kort Slummer og en herlig Drøm og havde Fred i min Sjæl, en forunderlig dyb og rig og herlig Fred, saadan som den er, der overgaar al Forstand. I Drømmen eller vaagen maatte, henrykt til den tredje Himmel, havde jeg hørt udførlige Ord om ham, der døde for vore Synder og blev oprejst til vor Retfærdiggørelse. Først kunde jeg ikke tro, at det var saa, „da vare vi som drømmende“; men da var det som saa han paa mig med sine underlige, kærlige Øjne, og som hvilede han mig helt ind i Sjælen: jeg er haaret for dine Overtrædelser og knust for dine Misgerninger, Straffen er lagt paa mig, at du skulde have Fred, og du har faaet Røgedom i mine Saar. Da blev min Mund fuld af Vatter og min Tunge af Frydelsang, for da havde jeg fortaalt, at Serren havde gjort store Ting og saa mod mig.

Jeg fortaalede ikke, hvorfor alt dette skulde times mig; thi jeg har jo altid troet, at jeg levede i Gud. Og dog fortaalede jeg det alligevel, for Troen var ikke min egen.

Jeg saa ham som Varn med det solrige Tje  
I Regnbuens Glans paa de hjemlige Søje,  
Saa Insked min Kind, og vi leged med Stjerne,  
Men Korset stod skjult mellem Løv i det fjerne.

Jeg saa ham som Ungling i Livskraftens Morgen,  
Da Manden sløj højt imod Serlighedsborgen,  
Saa vinked min Sjæl, og jeg glemte det lave  
Såns Tid kalded Glans paa Fortræffens Grate.

Saa dan havde jeg haft det. Min Varnsom blev levet i et troende Gjem, hvor der taltes om „ham“, og hvor jeg lærte at elske ham, som Varnet kan elske. Men Serligheden til ham var kun en Veg, og Korset, som der taltes om, stod skjult i det fjerne. Da jeg blev ældre, forstod jeg, at han vinkede min Sjæl op over det lave og op mod det høje, og jeg fulgte med Glæde hans kaldende Røst. Men Synderen havde aldrig „skælvbet for

den hellige Dommer“. Jeg havde aldrig for min egen Del fortaalt, hvorfor Maria skulde kalde hans Navn „Jesus“, og „Dødstanken“ havde aldrig lagt mig „Livsmotet“ i Værker. Nu først „fik jeg kende hans jalige Naade“, for nu først har jeg fortaalt, hvad det vil sige at være en Synder, der i sin Uselighed trænger til en „forbarmende Hjerde“.

Siden jeg fik Fred, har jeg spurgt mig selv: mon Agel nogen Tid har gennemlevet dette? Jeg ved nok, at du saa ham ikke som Varn med det solrige Tje; thi det faldt ikke i din Lod at opvokse i et Gjem, hvor der taltes om ham. Du saa ham først, da du kom til os og senere i Skuldborg, og hele dit senere Liv er jo et stort Bevis for, hvor stærkt du har været grebet af ham, og hvor gerne du har villet kæmpe i hans Kraft og til hans Ære. Men alligevel er det kommen til mig jaalede: mon det ikke var Røst mellem Guds Børn, der greb dig, og Serligheden til dem, der fyldte din Sjæl, saa du uden Modstand stillede dig imellem dem og med hele din Ibsfulde og villigste Natur bestemte dig til at tjene deres Herre. At din Mand er højt højt imod Serlighedsborgen, det har jeg fortaalt, og jeg har fulgt dig saa langt, jeg kunde stige. Men den dybe fortaalelse af Præstens Gerning som Præster fra Synden den vindes i det lave og ikke i det høje.

Ja, kære Agel, hvis ikke vred, fordi jeg skriver alt dette til dig. Maaske tager jeg fejl; men vi skal jo dele alt og tale ud med hinanden, og saadanne Tanker stiger op i min Sjæl. Men du er mig dyrebare som altid, og jeg er din egen hengivne, trofaste

Alma.

Agel Hedebo havde fortaalede nok af Guds Rige til at kunne sætte sig ind i, hvad der var stet, og var ærlig nok i sit eget Forhold til Gud til at kunne og vilde glæde sig derover, og det skrev han og saa alt sammen til hende. Men hvad hun havde strevet om ham selv, gif han ikke videre ind paa, og kunde, skont han virkelig tænkte derover, ikke se, at noget saadant og saa fulde vedsfæres ham. Han havde jo dog ikke en Dag i mange Aar levet uden Gud og hver Dag i mange Aar beredt sig til at tjene ham. Og var ikke alle Serrens Begjæringer mod ham et afgørende Bevis for, at han kendtes ved ham.

Da maatte Gud paa en anden Maade aabne hans Øje.

Blandt Hedebo's nyvundne Venner var en ældre juridisk Student, som han ofte gif sammen med. En Dag tog Alten, da de fulgtes ad hjem fra Foreningen, mødte de ved et Gadehjørne en yngre Herre i lang Slangskjorte, do. Kunstnerliv og hredfyldt Sat.

„Min Ven, Kunstnerliv og hredfyldt theologia Hedebo“, præfenterede Juristen, og Maleren udtrækte sin Glæde over at hils paa den sidste.

„Hil D.h.r. drifte et Glas med?“ jagde Maleren, da de havde staaet en Stund, og hvilede i det samme noget til Juristen.

„Dad gaa“, svarede denne uden at raadsjøre sig med sin Vedlæger, hvorefter hele Selskabet drejede om Hjørnet og fulgte Maleren ind i en Gade, som ingenlunde havde Ord for at være simpel.

Da Ansøeren pludselig drejede ind ad en Gadebør og begyndte at gaa op ad Trappen, undrede det Hedebo, at det ikke var en Restauration, de førtes ind i, men han slog sig til Ro med, at det vel saa var Malerens private Gjem. Da de var kommen ind i Korridoren, og der i Doraabningen til et slot udbyret Værelse viste sig en ung, udmejet skindstykke i en let, luftig Dragt og med Randedealer ned over Sjænen, og han gennem en temmelig tæt Tobaksrøg havde faaet Øje paa en af samme Slags, der ifødesløs saa henlængt i en Sofa paa den anden Side Bordet, var han imidlertid ikke i Tvivl om, hvad det var for et Gjem, han her førtes ind i. Forjæret ved Synet og som greben af en uynlig Haand vendte han om og styrtede som en forfulgt ned ad Trappen igen. I Gaten greb han fat i Juristens Brakkeklæder og søgte at saa ham til at følge; men det lykkedes ikke. Endnu før han havde faaet Gadebørnen lukket op, hørte han den paa første Sal blive smækket i — bag efter ham, han havde gaaet med som sin „Ven“.

„Hvad var der stet? Ja, i Strunden ingenting. Agel Hedebo vendte tilbage fra dette Sted lige saa ren, som han var kommen dertil, og havde for den Sags Skyld ingen Grund til at styrte ud imod Rangedro som Adam Homo, da han i sin Tid havde revet sig løs fra den „fjorte Trine og den smukke Vine“.

Og dog var der stet uendelig meget. Agel Hedebo havde staaet paa Manden af en Afsgrund og set ned i den, og han saa nu, hvor nær han havde været ved at falde. Mens Storgaard havde siddet og delt det Ord, han nu igen troede saa fuldt og fast paa, med Præsten Ejersten, mens Alma havde siddet i Karrebo Præstegaard og nydt sin Lykke i Gud sammen med Venner, der ejede hendes Fred, havde han selv plejet Venstabs med Mennesker, der uden Spor af Samvittighed vilde forføre ham til Synd. Hans Hjerter blev uroligt og hans Samvittighed begyndte at holde Dom over ham, aldrig havde han set sig saa usel som nu. Skulde han virkelig ikke være omvendt til Gud? Skulde han virkelig have gaaet og bedraget sig selv gennem disse mange Aar?

I sin Rød raabte han til Herren, da han efter en lang ensom Vandring omider gif hjem. Som en ærlig Synder skiftede han for Storgaard, og de bad i Forening om, at Gud igen vilde bringe Vds. Men der gif Timer, og der gif Dage, uden at Lyset vilde komme.

„Har jeg aldrig været omvendt?“ jagde Hedebo en Aften, da de atter havde bedt.

„Jeg har aldrig været vis paa det“, jagde denne „forbi jeg aldrig har set dig tynget af Synden, og fordi jeg heller aldrig har hørt dig tale om eller talke for den Tid, da Gud tog den fra dig. Blandt alle mine Venner har ingen set lyst paa Røst, som du saa, og jeg ved og saa godt, at det var ikke den Gudsforstæmmelse, som man møder hos saa mange af denne Verdens Børn. Du forstod saa godt som nogen, hvorfra din Lykke kom,

og du nævnte og saa Lykken med det rette Navn Naade, der har jeg lært mere af dig, end du maaske tror. Men ligesom du jo ved, at det grelle Ord for Naade og saa betyder Underst, jaalede tyktes det mig, at det mere var Guds Underst og gode Gaver her i Livet, du takkede for, end det var den Naade, der dækker over Synden. Jeg turde ikke sige dig det rent ud, for jeg kunde jo tage fejl, og nu siden mit eget dybe Fald, da jeg uden Modstand udleverede Guds Ord til dem, der i deres Kortsynethed vilde tage det fra os, og paa en Naade havde udleveret Ordets Herre selv, nu er jeg langt mindre sikker i min Sag.

Maaske har du været omvendt men er kommen saa let igennem det, at det, du, i hvert Fald menneskelig set, omvendtes til, i altfor høj Grad har overstraalet det, du omvendtes fra. Maaske du og saa for din Omvendelse havde været saa lidt ude i Verden, at Grundet med den og med Synden ikke kunde blive saa afgjort og føleligt for dig, som det i sin Tid maatte blive for mig — hvem kan skrive en ordo salutis, som passer for alle? Her sidder vi og læser Dogmatik, og saa den Del deraf som angaar conversio prima eller magna i et Menneskes Liv, og sandt er det, at en Omvendelse, naar den virkelig er „stor“ og sand, altid vil bestaa af de to Stykker, som vi falder Anger og Tro; men hvor haardkampen bliver, hvor iøjnligt Brudtet bliver, og hvor stor de udvalgte Lykke bliver for den enkelte, det kan sikkert ikke staa i nogen Dogmatik; thi Sjælelivet er langt fra saa enkelt, som man mange Gange tror, som og saa jeg har troet, før det kom i Udværelse for mig. Men som Gud maatte prøve min Tro, for at den kunde styrkes, saa prøver han nu din Anger over Synden, for at den kan blive ægte, jaalede sidder den store Mester ved Smeltediglen og lutrer Sølvet med Fild.“

Saaledes vurderede de to Venner nu i Forening Syndens og Naadens Teologi; men Freden vilde ikke sætte Vo i Agel Hedebo's Sjæl, og hans gamle Energi lyntes at være brudt.

Da var det en Aften, han sad og læste i Johannes Evangelium. Pludselig stander han ved det bekendte Ord i det første Kapitel: „Se det Guds Lam, som bærer Verdens Synd“. Utallige Gange havde han læst dette Ord før; men aldrig havde han fattet dets Indhold som nu. Bogstavene løstede sig helt ud fra Papiret for hans stirrende Øjne og pegede som guddommelige Tingre tilbage og frem.

Han saa den jaldne Verden, som den fremstillede sig for Slaberen, da han udvalgte os i Kristus, for Verdens Grunddold blev lagt. Han saa Solen, som han stred i Gennem og paa Korset, indtil han under Faderens Bredde lukkede sine Øjne i Døden, og som den, der, naar han kendtes, skulde retfærdiggøre de mange. Som ingen Sunde før forstod han, at det var Alvor med Synden, og saa med hans Synd, Alvor med Straffen, og saa over ham, og Alvor med Naaden, som Lammet havde købt, og saa til ham, og han troede paa Naaden, som han nu virkelig havde Brug for baade som den, der dækker over Synden, og som den, der rejser fra dens Fornedrelse og frier fra dens Magt. Og han sølte dens jalige Virkning i en Fred, som han aldrig havde kendt, og i en Vished om at være et Guds Varn, som han aldrig havde ejet. Om han havde været omvendt før eller ikke, spekulerede han ikke længere over. Han vidste, at han var det nu, og dette var ham nok. Som Barmet hviler i sin Moders Faavn, hvilede han i sin Præsters i jul Fortrøstning til, at Lammet og saa havde baaret hans Synd.

Da Storgaard kom hjem, sad de endnu længe og talte om det underlige Biers i Johannes Evangeliums første Kapitel og om den Lykke, det er for en Synder at have set dette Lam.

„Ja, er det ikke underligt“, jagde Storgaard, „hvor langt der dog kan være mellem Lære og Liv. En Dag i min mørke Periode fortalte Professorens os om Tanken i det gamle Testaments store Forjættelsesoffer: oven over Bagens Ark spævede Israels hellige Gud, han, der har Øjne som Ibsluer, og nede i Arken saa de brudte Vortaler, der minde om Folkets Synd. For at Jehova ikke skulde se Synden, var det saa, at Blodet blev stænket paa laadestolen oven over Tavlerne. Blodet var Sønningen, vsket over Synden, og Dret et Forbilledet paa Guds Doffer.“

Hvor uendelig rig og dyb er dog ikke denne Offer-tante, som har fundet sin Virkeliggørelse i Lammet, der har al Verdens Synd. Men jeg sad den Dag som en Tvivler og jagde til mig selv: hvad om nu og saa alt dette heller ikke passer, og du, som troede paa Sandheden deri, havde ikke følt Tryk af den Synd, som Blodet skulde jone. Den ene af os manglede „Troen at“, den anden „Troen paa“, som Dogmatiken saa dybsindig sfelner imellem, og dog skulde vi begge være Præster og prædike Troen i begge Stikfæler for andre. Paa denne Maade gaar det til, at blinde blive blindes Vejledere; og at begge Parter løber fare for at falde i Graven. Maatte Gud i sin Naade nu kunne bruge os, saa vi i det mindste ikke skulde komme til at vildebe andre“.

Saa højede de to Venner igen i Forening, deres Kæde og bad Gud om, at han vilde danne dem efter sit Hjerter og berede dem til den Gerning, hvortil de beredte sig selv.

XXIV.

Paa Fredlyse Steder.

To Dage efter første tre Iyffelige Mennesker ned for at holde Vintse i Karrebo Præstegaard. Præsten Møller havde læst mellem Vinterne i Hedebo's sidste Breve, hvordan han havde fat paa det, og havde bedt ham om at komme, for om mulig Vintse-Isolen derne kunde gennemtrænge Mørket. Hun vidste ikke, at det nu var stet. Det vilde Hedebo sige hende mundtlig.

Men Venner og hans Kærester havde mere end en

Gang yret Lyft til at komme med derved, og saa vare de blevne enige om at følges ad alle tre. Ganske vist havde ingen af de to faaet nogen direkte Indbydelse; men Hedebo vidste, at Karrebo Præstegaard i den Retning var noget for sig selv, og turde godt paatage sig Ansvar for en Par ubidne Gæster.

Saa rejste de tre da i Forening derved og fik heller ingen Fornemmelse af at de var kommen til Ulykkelighed, tværtimod, der var haade Hjerterum og Husrum i det fredelige Gjem, selv om de langt fra var de eneste Gæster.

At Præsten ikke en Vintse Lørdag kunde ofre sig for de fremmede, undrede dem selvfølgelig ikke. Og de kunde og saa nok for en Tid underholde sig selv.

Karrebo Præstegaard ligger i en af Sydjøllands ventligste Egne, og et Stykke borte fra Gaarden er en indbegjæret Høj, hvorfra man har et Rundblik saa henrivende dejligt, at man ikke let kan tænke sig nogen herligere Vlet paa Jorden.

Naar man sidder paa denne Høj en Sommeraften, medens Solen gaar ned, og Stilheden i Naturen kun afbrydes af Kirkeklokkernes nære og fjerne højtidelige Klang, naar Luften er mættet af Duften fra Markernes og Stovens Millioner af Blomster, og Smaalandsbugtens blaa Blande ligger som et Spejl, spørger uvilkaarlig det Menneske, der tror: fan den nye Jord tænkes at være herligere, end den gamle er her.

Og naar man saa tillige sidder sammen med den, man elsker, og dem, man fortaale!

Agel Hedebo og Alma, der ikke havde set hinanden, siden de begge havde oplevet Vintseandens forunderlige Værk i deres Hjerter, vare gaaede en Vej gennem Stoven, hvor de havde talt ud med hinanden, og de andre to en anden. Nu mødtes de alle paa Højen i den Stund, da den lyntende Sol kastede sine farverige Stråler hen over Skovflaen, og da Karrebo Kirkeklokker begyndte det blandede Kor af lydende Malm og himmelsk Kløkkelag, der snart skulde gennemtrænge den æthererne Luft.

„Herlig er Zulen, da Præsten sættes, og herlig er Paafsen, da han optod fra døde“, jagde Hedebo, da de sadde der og saa ud over Høbet; „men hvad er Zulen, og hvad er Paafsen, hvis Vintsen ikke følger efter og forklarer os baade denne og hin. Aldrig har jeg som i Dag fortaalt Grundtvigs Salme:

I al sin Glans nu straalet Solen,

og aldrig som i Dag Serrens Ord om den anden Talsmand, der skulde tage af hans og forkynde for os.

Sent lærte jeg at holde Zul, senere endnu at holde Paafse, da og saa vort Paafselam blev slagtet, da jeg forstod, at det og saa var slagtet for mig, og aldrig havde jeg lært det, om Manden ikke havde opluffet mit Tje og dannet mit Hjerter til et Tempel for Serren.

Gud være lovet, at alle vi, som sidde her, nu kunne sige:

Nu kom vor Vintse Tid,  
Nu saa vi Sommer klar og blid,

Saa tør vi og saa sige, naar Tjet skuer fremad:

Nu spaar os mer end Englerøst  
I Jesu Navn en gølden Høst“.

„Ja herlig er Zulen og Paafsen og Vintsen“, jagde Præsten Møller; „men herligere er dog den Serligheds Trost hos Gud, der har staaet os alle disse Højtider med deres store, stolte Vinder, med deres rige Indhold af frelsende Naade. Gud er trofast mod alle sine Forjættelser, mod alle sine Børn og fremfor alt i at vente paa en Synder“.

„Din Trofasthed naar dine Synder“, jagde Storgaard, „og Gud være lovet, at den og saa naar til os — er naaet til alle os“.

„Vi fire sadde en Gang og saa ud over et andet Vand og et andet herligt Landskab, og Talen drejede sig om Overfladen og Dybden hos Trostbrødre i Ost og i Vest. Jeg tror endnu, at hvad jeg sagde den Dag, var og er landt i det store og hele. Men hvor var Dybden den Gang hos os selv? Ja, en af os var maaske ude paa Døbet, fordi Gud gennem mange Trængsler havde ført hende derved; men alle vi andre har Gud maattet prøve og rense og trække ned, fordi vi den Gang, om end hver paa sin Vis, befandt os paa Overfladen. Indenfor den Dør, over hvilken Ørnen skuer op mod det himmelske Vds, har dette Vds siden den Gang maattet kæmpe med Mørket. Indenfor vort eget Samfunders Dør har det og saa maattet kæmpe, og derfor det nu har sejret i vore Hjerter, saa er det kun, fordi Serrens Ord er ret og al hans Gerning trofast“.

Præsten Ejersten havde siddet og set ind i den lyntende Sol med et forunderligt forklaret Udtryk i Ansigtet og mere lignet en drømmende end en, der befandt sig i den virkelige Verden. Saa sagde hun:

„Den ene af de fire, har og saa haft sine Prøvelser; thi naar et Lem lider, saa lide de alle, og Gud har jo nu paa forunderlig Vis og næsten i dobbelt Forstand gjort alle os fire til Venner paa det samme Vægame. For jeg end ikke selv været fristet til at tvivle om Ordet og ikke i nogen særlig Grad været fristet af Verden, fordi jeg en Gang har lidt under dens Magt, saa er dog Ordet blevet mig dyrebare end for derved, at jeg har set, hvad det fører til at miste Troen paa dets Sandhed, og overfor Verden ved jeg og saa bedre end før: det gaar ej an sit Hjerter her at bele. Det Suk og Af, som jeg da talte om, har maaske faaet en endnu dybere Klang i min Sjæl. Men Glæden og Takken har og saa vundet i Styrke. Jeg er mere lystelig end den Gang og kan sige med David: med Frelsens Jubel omgiver du mig“.

(Fortsættes.)